Otázka: Správní právo

Předmět: Právo, Společenské vědy

Přidal(a): Prokop Čadek

Pojem

Je odvětvím českého veřejného práva, které tvoří soubor právních norem, které upravují ty společné vztahy, které se uskutečňují při výkonu správy (souhrn správních norem pro výkon veřejné správy).

Dělí se na:

- vědní disciplínu (správní vědu)
- pedagogickou disciplínu

Systém

Představuje členění správního práva

- SPRÁVNÍ PRÁVO HMOTNÉ – hmotně právní úprava jednotlivých oblastí a úseků veřejné správy, v němž se stanoví postavení subjektů veřejné správy, podmínky a předpoklady uskutečňování práv a povinností těch subjektů, kterým jsou tyto normy při výkonu práva určeny.

- SPRÁVNÍ PRÁVO ORGANIZAČNÍ – zakotvuje zásady organizace veřejné správy

konkretizuje postavení, organizace, pravomoc a působnost subjektů veřejné správy.

- SPRÁVNÍ PRÁVO PROCESNÍ – upravuje procesní postavení subjektů a procesní postup při rozhodování o právech, právem chráněných zájmech a povinnostech účastníků řízení, které konají orgány veřejné správy.

- SPRÁVNÍ PRÁVO TRESTNÍ – upravuje základy následky odpovědnosti za správní delikty.

Prameny

- Obecně závazné právní akty působící ve sféře veřejné správy.
- Mezinárodní smlouvy, schválené Parlamentem a jsou ratifikované a vyhlášené.
- Je právní předpis, který obsahuje normy správního práva, který se vztahuje na případy stejného druhu a působí vůči neurčitému počtu adresátu.

DRUHY PRAMENŮ

Podle druhu orgánu, který pramen vydal:

Prameny vydané ústředními orgány – Ústava ČR a ostatní ústavní zákony, zákony, zákonná opatření Senátu, nařízení vlády, obecně závazné vyhlášky ministerstev a jiných orgánů státní správy.

Prameny vydané místními orgány – obecně závazné vyhlášky krajů a obcí v jejich samotné působnosti, nařízení krajů a obcí.

ZDA JDE O PRVOTNÍ NEBO ODVOZENÉ PRAMENY

- **Prvotní (primární) prameny** – ústavní zákony, zákony, zákonná opatření senátu, obecně závazné vyhlášky kraje a obce v samotné působnosti, pokud neodporují zákonům a ostatní obecně závazným právním předpisům.

- **Odvozené (sekundární) prameny** – nařízení vlády, vyhlášky ministerstev a jiných

orgánů státní správy, nařízení krajů a nařízení obcí.

Realizace, aplikace a interpretace norem SP

REALIZACE

Tj. uskutečňování norem správního práva a to dvojím způsobem:

- Přímou realizací
- aplikací

Přímá realizace – uskutečňování a plnění požadavků obsažených ve správních normách, ta spočívá v souhlasném chování subjektů s podmínkou, uvedenou ve správní normě (jde o soulad jednání)

Aplikace (použití) **norem** – zvláštní forma uskutečňování norem správního práva prostřednictvím orgánů veřejné správy, výsledkem aplikace je většinou vydání individuálního správního aktu (správního rozhodnutí), který má autoritativní charakter.

INTERPRETACE NOREM

Pojem – vyjadřuje jejich výklad, tj vysvětlení jejich právního obsahu

Druhy interpretace norem:

- Výklad uskutečňovaný orgány veřejné správy – aplikují normu správního práva a zpravidla ji sami interpretují

Podle subjektu, který výklad uskutečňuje, rozlišují se tyto druhy interpretace:

Výklad legální – (Nejvyšší správní soud)

Výklad autentický – provádí orgán, který normu vydal

Výklad doktrinální – prováděný vědeckými pracovišti

- Podle metod výkladu – výklad jazykový, logický, systémový, historický
- Podle rozsahu výkladu – obecný nebo individuální
- Podle vztahu a rozsahu normy stanoveného výkladu – doslovný, zužující, rozšiřující

Subjekty a jejich charakteristika

- FO jako subjekty správního práva
- PO jako subjekty správního práva

FO jsou těmi subjekty správního práva:

- Vůči kterým směřuje výkon veřejné správy
- Mají odlišné postavení od subjektů veřejné správy
- Odlišnost se projevuje v jejich postavení v rámci správně právních vztahů, jejich postavení je vždy podřadné, tedy nerovné

FO jsou subjekty správně právních vztahů, pokud mají:

Právní působnost (právní subjektivita)

- Práva a povinnosti (po dosažení věku 15 let – občanský průkaz, stav svobodný, vdovský)
- Vzniká narozením (nasciturus) např. právo na lékařskou péči, na vlastní jméno, dosažením určitého věku např. povinnost školní docházky, dosažením vzdělání – u právníků dosažením magisterského vzdělání, zaniká smrtí, prohlášením za mrtvého

Svéprávnost (tj. způsobilost právně jednat) – např. od 18 let

- Prokazovat totožnost OP, od 21 právo k řízení motorového vozidla pro M1 + D
- V plném rozsahu od 18 let, FO disponuje požadovat rozumovými, rozpoznávacími a ovládacími schopnostmi, jinak musí být zastoupen zákonným zástupcem, nebo opatrovatelem

Deliktní způsobilost

– způsobilost k protiprávnímu jednání je vázána obecnými podmínkami

PRÁVNICKÉ OSOBY

- Jsou nositeli PP, mohou jako subjekty SP vystupovat, pokud jimi byla právní osobnost stanovena normami SP
- Mají i svéprávnost – za své jednání jsou odpovědné
- Mají i deliktní způsobilost

PO jsou:

- sdružení FO či PO
- majetkové sdružení
- jednotky územní samosprávy
- jiné subjekty (banky, pojišťovny)
- stát

Subjekty správního práva

- Charakteristika orgánů státní správy

Posláním orgánů státní správy je uskutečňování státní správy, je pro ně charakteristické, že k vynucení právních povinností stanovených normami správního práva mohou využít prostředky státního donucení.

Každý orgán státní správy vystupuje relativně jako samostatná jednotka orgánů státní správy, a stejně tak celého státního mechanismu.

Složky státního mechanismu:

- Státní orgány
- Státní organizace
- Ústavy

Postavené orgánů státní správy je:

- Vždy určeno správní normou
- Vyjádřeno jeho pravomocí a působností v samotném uskutečňování příslušné výkonné, podzákonné a nařizovací činnosti státu